Ogilvie

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

GANGRÆNA CONTAGIOSA.

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
GANGRÆNA CONTAGIOSA;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GEORGII BAIRD, SS. T.P.

ACADEMIAE EDINBURGENAE PRAEFECTI;

NECNON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI Consensu;
Et NOBILISSIMAE FACULTATIS MEDICAE Decreto

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

GULIELMUS LESLIE,
CHIRURGUS,
SCOTUS;

SOCIET. REG. MED. EDIN. SOC. EXTRAOR.

Ad Diem 12 Septemb. horâ locoque ſolitis.

Satis itaque patet diſpoſitionem ad multos morbos ex ſtatu coeli et aëris provenire; nec dubitandum eſt quin morborum cauſas excitantes ubertim etiam ſuggerat.

GREGOR: *De Morbis Coeli Mutatione Medendis.*

EDINBURGI:
EXCUDEBAT C. STEWART
ACADEMIÆ TYPOGRAPHUS.

1804.

JACOBO HAMILTON,

NOSOCOMII REGII EDINENSIS MEDICO SENIORI,

NON MAGIS OB EGREGIAM IN ARTE SUA PERITIAM,

QUAM OB INGENII ET MORUM FACILITATEM

HUMANITATEMQUE INSIGNI;

PROPTER CONSILIA IN STUDIIS,

ET MONITA IN PRAXI MEDICA,

FIDA, SEMPER ET VERA,

SIBI AMICISSIME COMMUNICATA,

HASCE STUDIORUM SUORUM PRIMITIAS

CONSECRATAS VULT

GULIELMUS LESLIE.

JOANNI WAUCHOPE, ARMIGERO,

SIGNETI REGII CLERICO,

NOSOCOMII REGII EDINENSIS UNI EX CURATORIBUS,

AMICO CERTO,

BENEVOLENTIA VERA, ET MORUM PROBITATE

CONSPICUO;

OB BENEFICIA PLURIMA IN SE COLLATA,

SUMMOPERE COLENDO,

HOC QUALECUNQUE OBSERVANTIÆ TESTIMONIUM

GRATO ANIMO OFFERT

AUCTOR.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

GANGRÆNA CONTAGIOSA.

AUCTORE GULIELMO LESLIE.

PROEMIUM.

Multi homines, quâcunque causâ, cum nimis angusto loco contineantur, et ibidem una spirare necesse sit, nisi et aër liberè accedat, et omne fœdum sedulò amoveatur, aër inclusus, ex quo pendet horum vita, spirando, per cutem exhalatione, denique excretis omnibus, impurus fit.

Hic aër ita depravatus, fanis etiam infeftus, præcipue morbo laborantibus nocet.

Morbis hujufmodi perfcrutandis, diu et jurè operam dederunt medici, ut, vel ne acciderent, præcaverent, vel generatis, obviam irent.

Morbo, de quo agitur, nomina varia, ut poftea dicemus, indita funt; fed ut hæc ab aliis gangrænis eo optimè diftinguitur, quod contagiofa fit, difcriminis causâ, hanc Gangrænam Contagiofam appellavi.

Inter mala, five ex aere vitiato, five miafmatis contagiofis, oriunda, Gangræna contagiofa, attento animo digniffimum, facile duci poteft, quippe quod effectibus æque perniciofum, ac fimili origine ullum. De hac re autem, a nullis fere fyftematicis auctoribus, adhuc fcriptum.

Vulnera, in nofocomiis, curatu difficillima effe, et haud raro in ulcera putrida indies

crescentia, degenerasse, sæpe observatum est; tamen nemo hanc ulcerum speciem ante celeberrimum * Pouteau designavit, cujus, in scriptis, mortui, editis, de hac re primum refertur, quem morbum, Gangrænam humidam appellavit. Postea Dusaussois de eodem scripsit, et postremo Moreau ‡, et Burdin.

De ulceribus, gangrænæ Gallorum humidæ simillimis, et malignis, seu putridis appellatis, veluti cum in navibus compluribus, proximo bello, tum in Nosocomio Sanctæ Luciæ in anno M,DCC,LXXXI visis, meminerunt Gillespie ||, Blane §, Trotter **. Ulcus a Rollo †† descriptum,

* Oeuvres Posthumes de Pouteau.

‡ Essai sur la Gangrene Humide des Hopitaux; par les C. C. Moreau et Burdin.

|| Observations on the Putrid Ulcer, by Mr Leonard Gillespie—Lond. Medical Journal.

§ Blane on the Diseases of Seamen.

** Trotter, Medicina Nautica.

†† A short Account of a morbid Poison acting on Sores, and of the Method of destroying it. Rollo *on Diabetes.*

his ſupra dictis quoque ſimillimum eſt. Et Joannes Bell in Principiis Chirurgiæ nuper editis hunc morbum (cui nomen *Hoſpital Sore* dedit,) non omnino præteriit.

Ulcera, ab his ſcriptoribus, relata, et ſignis pleriſque et cunctis aliis rebus ſpectatis, ejuſdem generis omnia rite habenda ſunt.

HISTORIA.

Hic morbus, noſocomia, et ubicunque vulnera multa vel ulcera ſimul curantur, maxime infeſtat, et quanquam in noſocomiis, et navibus, in quibus ut et aer eſſet purus, et illuvies omnis abeſſet, ſumma diligentia curatum fuit; is interdum viſus ſit, tamen quo impurior aer, et quo fœdiores ægri, eo frequentior, et eo pernicioſior morbus. Vere, et autumno, quam aliis temporibus gravior dictus eſt. Vulnera etiam recentia et ad ſanationem fere perducta, huic gangræ-

næ obnoxia ſunt, ulcera autem maxime. Extrema inferiora a corde maxime remota, injuriiſque maxime oblata, ſæpiſſime ulceribus, ideoque gangræna contagioſa afficiuntur. Vulnera aperta, et quæ aut exuſtione, aut fervente liquore, aut contuſione facta ſunt, aliis, magis objiciuntur, et vulnus, calvario in noſocomiis perforato, ſæpius hoc ulcere affici creditur. Ubi hæc peſtis ſæviſſimè graſſatur, quam leviſſimè, ſive ſectione venæ, ſive veſicatorio, ſive ullo alio modo ſauciati, minime contagionis ſunt immunes, et quod notatu dignum eſt, carcinomata nonnunquam gangrænam in hanc convertuntur.

Plerumque acceſſio febrilis, vulnus ulcuſve mutatum antevenit, et rigore, quem excipet calor, viribus multum imminutis, anorexia, nauſea, nonnunquam vomitu, lingua arida et ſordida, ſeſe manifeſtat ; pulſus autem frequens eſt, et cum ſit validus et durus, cito tamen futurus, et ſæpius vero ab initio debilis. Febris, morbum, toto curſu, comitatur, cui aliquando deli-

rium accedit. Paulo poſt febris acceſſum, vulnus vel ulcus admodum mutatur, ſuperficies ejus albida fit, humor minus copioſe emittitur, oræ ejus intumeſcunt et inflammantur, et extrorſum vertuntur et palleſcunt, cum dolore vehementi et colore rubicundo et partes inflammatione occupatæ in gangrænam celeriter tranſeuntes, in ſphacelum ruunt, citius vel tardius ſeparandum, prout morbus longus, vel ſphacelus profundus aut late diffuſus fuerit, ſanies tenuis malo odore effluit, et adeo acris ut cutem vicinam erodit. Partibus ſphacelo obſeſſis rejectis, ulcus infra purum eſt, et ſanæ granulationes oriuntur, aliàs autem perrubrum et nitens videtur, et ſigna ſupra memorata redintegrantur, colore rubicundo, in partes, obrepente, vicinas, quæ cito in gangrænam abeunt, dolore pungente, dum inflammatio urgeat. Interdum etiam cum granulationes ſanæ jam apparuerint, et ulcus ad ſanationem ſpectaret, labecula vel puſtula ſubnigra ad oram ejus extat, exinde orta gangræna et ſphacelus, partes vicinas, febre renovata, ſine mora

corrumpunt. Ulcus latius ſe irregulariter extendit, hinc irregularis forma, et oræ dentatæ. Non ſolum telam celluloſam, ſed muſculos etiam et tendina delet, et oſſibus nudatis, caries non raro ſupervenit.

Aliàs a febre non incipit, vulnus enim vel ulcus labeculis ſubalbidis quæ cancrum venereum, vel a variola inſita ulcuſculum referunt, primo afficitur; cito hæ labeculæ diffunduntur, nunc acceduntur febris, inflammatio, gangræna, ſphacelus.

Aliàs, mitiore morbo, nunc ulcus tegit humor, ſpiſſus, tenax, ſtriis nigris, vel fulvis admiſtis vix detergendus; hic quoque febris ſupervenit, et ulcus aliquamdiu latius ſeſe extendens, paulatim ſine gangræna ſphaceloque, ſaneſcit; hæc morbi ſpecies etſi minus violens, ſæpe tamen diuturnior eſt.

Aliàs, causis, quæ maxime excitant, expositi, adeo hunc in morbum, proclives fiunt, ut corpore quidem integro, macula rubra vix sentienda celeriter in papulam crescere videatur, quæ papula, in medio nigra, in oris rubra, signis hujus morbi cunctis præsentibus, valde intumescit in ulcus et sphacelum cum sanie fœtida abitura.

Glandulæ, ad quas adeunt lymphatica ex ulcere orienta, frequenter et intumescunt, et dolent, ceterum raro suppurantur; sed si hoc factum fuerit, semper ulcus prius referunt. Hic morbus non certo die finitur, et stabilitus, remediis interrumpi nescit.

Hæc sunt præcipua, a diversis auctoribus de hoc morbo scripta; sed ii, quoque, violentiam ejus, et durationem, natura ægrotantis rebusque externis regi, dicunt. In robustis, ac sanguine repletis, febris principio fere inflammationis est, quam tamen debilitas summa cito excipit; in

debilitatis autem, febris a principio ad finem usque typhoides. In illis, inflammatio, gangræna, sphacelus rapidiores sunt; in his autem tardiores. Alteri, aut sanguine vulneribus effuso, aut morbo longo, aut suppuratione copiosa, aut hujus morbi ipsius violentia, exhausti, febre hectica cum diarrhæa moriuntur; alteri, sanguine, vasibus erosis, effuso. Gangrænâ contagiosâ peracta, partes plerumque facilè sanantur.

Quoddam memorabile a Dusaussois fertur, hunc morbum, ulcera mali moris, occupantem, actionem eorum propriam mutare, et ita ad salutem perducere, hoc consilio, se, ulceribus malis, gangrænæ hujus materiam, inseruisse, quod mirum in modum, mihi confirmari in nosocomio nostro nuper visum est; cujusdam hominis, tunicam adnatam partim, palpebram inferiorem totam et tegumentorum alterius nasi lateris maximam partem, carcinomate affectam, ferro exscindere chirurgis in animo fuit, quo tempore gangræna contagiosa superveniens, partes ad os-

ſa excedit, et ita fecit, quod fieri chirurgi voluerant; hic ſphacelo depoſito granulationes ſanæ innaſci, ulcus minui, cutis brevi obduci cæperunt; carcinoma vero ſignis omnibus infauſtis rediit;—Maculâ parvulâ non deletâ hoc accidere veriſimile eſt.

DE CAUSIS.

Cauſæ hujus, ſicut aliorum morborum, in eas, quæ corpora morbo oppertuniora reddunt, et quæ morbum ipſum concitant, ſeſe ſponte dividunt.

Corpora utcunque infirmata huic morbo opportuniora ſunt; homines autem qui diù in regionibus calidis degerunt, et qui multum liquoribus fortioribus et ſalſamentis uſi ſunt, obnoxiores eſſe obſervatio confirmat: eodem ut creditur pertinet hydrargyrus longius uſurpatus et ſæpe iteratus.

Causæ quæ morbum concitant, sunt et Aer contaminatus, et Miasmata Contagiosa.

Aër Nosocomiorum, vel locorum in quibus ægri plurimi sunt, nisi in res, quas antea diximus, curantes admodum attenti sint, fit vitiosus, pene quidem venenatus, non tantum quia aër bonus deficiat, sed quia corporibus effluentia, quæ nocent, perquam abundent. Quisque, qui etiam valetudine bonâ fruitur, dum spirat, et dum quoddam e corpore emittitur, aëris aliquantulum communis, ad vitam sustinendam, minus aptum reddit, et plerumque aër ille pravus, bono suppeditato, nihil nobis nocet. In locis autem, ubi ægros tractant chirurgi, non solum insunt ea, quæ corpora sana edunt, sed ea quoque insigniter noxia, morbis putridis, ut ulceribus malis, membris gangræna, et ossibus carie affectis laborantium oriunda, quæ omnia necessario aëris corrupti malignitatem augent.

Aër exhalatione corporum ſolitâ infectus, Typhum, et Dyſenteriam, aër autem non hâc ſolâ, ſed vulnerum, ulcerumque quoque exhalationibus, Gangrænam Contagioſam concitat.

Ut plurimi alii morbi, ſic Gangræna hæc per contagium propagatur; aliter tamen quidam putant.

Omnia morbidè ſecreta, partibus, aliorum animalium ejuſdem generis, ſimilibus admota, ejuſdem actionis inducendæ facultate, prædita eſſe videntur; ſed ut ulla materies contagioſa efficax ſit, quoniam non contagio ulla unquam omnibus ſine diſcrimine nocuerit, pluribus junctis, ut habitu, conſuetudine, cœlo, multiſque aliis, opus eſt.

Multa bene comperta Gangrænam hanc eſſe contagioſam oſtendunt.

In locis ubi vulnera, ulceraque curantur, ſimul ac hæc peſtis orta, uno vel homine affecto, ex illo, veluti ex centro, diffunditur, primo quemque proximum, deinde alios prout loco diſtant, aggrediens.

Quorum manus quam minimè ſive punctæ, ſive laceratæ ſint, ſi vulnera hujusmodi eorumve panniculos attigerint, ſemper ii in eandem gangrænam incidunt.

Vulnera puriſſima deterſa ſpongiâ quâ uſus erat gangrænam hanc curans, extemplo eâdem affici cognitum eſt.

Pouteau plurima exempla protulit, ex quibus haud dubium eſt, quin lintea quæ ex Noſocomio Hotel Dieu appellato, dum peſtis hæc ibi vigeret, exportaverant quidam chirurgi, quoſdam urbanos, qui multum a Noſocomio hoc aberant, omnibus aliis cauſis hujus morbi propriis abſentibus, infeciſſent; præterea de homine quodam

hoc morbo affecto, qui ad idem Nosocomium vulnusculi manûs ergo curandi, quotidie advenerat mentionem facit.

Dusaussois materiam hujus Gangrænæ, tentandi causâ, ad mammam schirro affectam transtulit, in quâ quod non silentio prætereundum est, materiam scilicet mammæ admotam hæc Gangræna non secuta est, sed partibus ad suffusionem sanguinis usque forcipe compressis, statim ea supervenit.

Hæc omnia Gangrænam hanc contagiosam esse demonstrant, et contagium ejus, tribus modis propagari posse.

1*mo*, Materia hujus gangrænæ vulneribus et ulceribus recte admota.

2*do*, Per Aëra.

3tio, Linteis et veſtimentis quæ ægrum contigerant.

Odor ulcerum horum fœtidus, atque proprius, aëra quodam noxio abundare ſatis indicat, et quomodo hoc aliis noceat, facilè mente concipi poteſt. Ex obſervatione tamen conſtat, æque hoc, ac alia miaſmata contagioſa aëre communi admiſto, quo longius a fonte procedat, eo minus noxium fieri.

Secundum J. Bell in Noſocomio Yarmouth anglicè nominato ubi Nautæ Britannici, et Batavi, pariete medio tantummodo ſeparati erant, cujus ex alterâ parte, omnes inciſiones proſperè ceſſerunt; ex alterâ autem peſſimè ſævam ob hanc peſtem.

In navi longâ, (cui nomen Triumph,) complures ulceribus, et pedibus aquâ fervidâ perfusâ ægri hoc malo caruerunt, cum ſeparati eſſent ab iis, qui Gangrænâ hâc laborabant quamvis cætera

omnia eodem modo curati essent, ac illi qui hunc morbum patiebantur.

Quo tempore, post venenum admotum, Gangræna hæc se manifestet, parum comperi; atttamen in Nosocomio Edinensi * intra tres dies extitisse credo.

DE NATURA MORBI.

De hoc morbo aliis aliæ opiniones sunt.

Pouteau contendit, morbum hunc esse contagiosum, et febri Nervosæ Huxhami quod ad causas attinet persimilem, qui, toto corpore planè affecto, nullo artificio dirimi possit, et citius aut tardius, secundum ægri naturam, terminetur, plerumque autem septimo, undecimo, decimo quarto, decimo septimo, vel vegesimo primo die, post ipsius accessum.

* J. Thomson in Prælectionibus Chirurgicis.

Moreau et Burdin, a vi vitali deficiente, et irritabilitate in partibus ulceratis perditâ, morbum pendere putant. Talia dicta tamen ſemper incerta pro nihilo in ſcientia habenda ſunt, nam vis vitalis et natura, et leges adhuc tam parum innotuerunt, ut, quæ in talibus morbis fiunt, explicare poſſint.

Trotter homines validiſſimos aggreſſum eſſe hunc morbum, et eoſdem aliis obnoxiores etiam eſſe viſos, iterum atque iterum notando, ut ſuis verbis utar, dicit, "That a high degree of "health and ſtrength, freſh bloom of counte-"nance, plumpneſs and firmneſs of muſcle "without obeſity, florid blood with arterial "fulneſs, render the body ſuſceptible of this "diſeaſe, or is even fully adequate to account "for the whole." Verumenimvero ſummam ſalutem, cuilibet, præſertim huic morbo, corpus opportunum reddere, haud facilè creditur. Signa Ulceris propria, et febris ipſa generalis, ità

credere prohibent; Neque quia interdum homines validiſſimos aggrediatur, ſequitur, aut morbum ipſum ex ſumma ſalute oriri, aut hâc præditos aliis eſſe ei obnoxiores. Benè notum eſt, Typhum validiſſimos ſæpe invadere, et vel ab initio ſummæ debilitatis poſtea fortaſſe putredinis ſigna oſtendere. Sed quædam ab illo obſervata, et cauſæ, quæ ut ille putat huic morbo corpus opportunum reddunt, vel morbum ipſum generant, opinionibus ejus adverſantur. Putat enim, hunc morbum, homines ex regionibus calidiſſimis reduces, et diutius aut liquoribus ardentibus, aut ſalſamentis uſos præ aliis adoriri. Quin hæ cauſæ, huic morbo ad corpora opportuna reddenda ſufficiant, dubitari non poteſt: ſed talem corporis habitum in ſummâ ſalute, et vigore ſummo conſiſtere, profectò affirmare non licet.

Rollo Ulcus quod ipſe deſignat a Gangrænâ hâc diverſum, et venenum ejus, ſummo ulceris vel margine ortum eſſe, ducit. Signis autem ab

illo defcriptis attentè confideratis, nullâ re alicujus momenti a morbo quem tractamus differre videtur.

Quicunque et caufas et progreffus, quâ decuit curâ perpenderit, illi neceffariò, Gangrænam Contagiofam Typho valdè affinem effe, credendum. Utrique, aër contaminatus, et quæ in animalium corporibus generantur, rebus quibufdam paululum diverfis, originem dant; Uterque contagiofus; utrique vere inchoato, curantibus invitis, curriculum certum, et poftea ultro finis; utrique febris eadem, eadem a principio putredo.

Gangrænam Contagiofam totius corporis effe morbum, Typhoque affinem puto, qui oritur ab omnis excretis animalibus corruptis, præfertim ab iis quæ ex vulneribus et ulceribus proveniunt, denique ab aëre, non folum his fed omni aliâ illuvie, et refpiratione ipsâ, impuro reddito; et

quomodocunque in progreſſu ejus, ulcerum ſpecies varient, has mutationes ex affectione generali pendere facile crediderem. Ita concludere licet, quoniam febris generalis plerumque mutationem ulceris ullam antecedat, et hæc febris Typhum referat, et quoniam in quibuſdam, qui nulla vulnera habebant, per papulas minimas exorta ſit, quas inſecuta ſunt, febris generalis, et affectionis localis, omnia ſigna propria.

Aliquis fortaſsè dicat, febrem generalem ex ulcere ipſo provenire, quoniam febris, ulcus gangrænâ hâc affectum ſecuta ſit, ſi autem hoc acciderit unquam, veneno gangrænæ, parti rectè admoto tribuatur oportet, quo facto, eadem eſt, ac quædam contagiones propriæ, quæ corpus univerſum perturbant, ut Variolâ inſitâ, pars puncta ante inflammatione afficitur quam febris generalis incipiat.

DE CURATIONE.

Quod hunc morbum initio prorſus tollat etiam nunc multum deſideratur. Hic tamen, quæ aut progredientem impedierit, aut quæ ejus dolores mitigarit, tantum dicemus.

Ratio medendi duas in partes dividi poteſt. Altera pars ea remedia complectitur interna et generalia, quæ in univerſum habitum agunt, et ulceri tantum proſunt quantum labem aliquam totum corpus infeſtantem ſummovent: Altera pars complectitur externa et localia quæ ulceri adhibentur ipſi, idque ſolum afficiunt.

Si rectè de hujus Gangrænæ naturâ judicavimus, remedia prioris generis ad hunc morbum ſummovendum fore utiliſſima ſperandum eſt. Remedia hujuſmodi, ſunt ea, qua vel morbo in-

cipienti occurrant, vel si hoc fieri nequeat, quæ ægrotanti sustinendo, doloribus mitigandis, signisve gravioribus levandis, idonea sint.

Vomitus, quod experientia in ipsis curationibus docuit, hunc morbum incipientem nonnunquam tollit, eodem forsitan modo, quo, Typho incipienti occurrit, agitato nimirum universo corpore, et actione morbosâ mutatâ. Vomitus alio modo quoque plurimum prodest, sordes scilicet e ventriculo ejiciendo, quæ semper irritant, morbo corpus opportunum reddunt, et morbi vim augent. Quum hoc nequicquam usi simus, ut violentia morbi imminuatur, et viribus ægri subveniatur, summâ ope niti decet. Hoc consilio, causæ morbi quam diligentissimè summovendæ sunt; his enim neglectis frustra adhibentur remedia. Quotiescunque igitur fieri potest, æger ab aliis remotus aëre quam purissimo ac frigidulo fruatur, quod non ipsius solum, sed aliorum plurimum interest, cum ità, ne latius

diffundatur contagio, præcaveatur. Si autem non fieri possit, ne quid ægris illuviei noceat, et ut aër admittatur purus, stragula omnia sæpius mutentur, quippe quæ, multis poris, exhalata omnia pertinaciter retinent, lintea, et panniculi citò auferantur postremo ne fæces vel sordida alia cumulentur, summæ sit curæ; interea suffitus fiant vaporibus acidorum et Nitrici et Muriatici, quæ, ut jam experimentis constat, miasmatibus noxiis efficaciter obviam eunt. In curatione morbi incipientis, signis inflammationis eo tempore interdum violentis, quæ inflammationem minuunt ab omnibus ferè adhibita sunt. Hoc consilio, missione sanguinis cum locali tum generali usus est Trotter, cui ità, inflammationem mitigare, et sphacelum antevenire, nonnunquam contigit. In sanguinem mittendo tamen, memoriâ semper tenendum est, hunc morbum, ut omnes alios, exhalatis putridis vel contagione, oriundos, utcunque se habet æger, quo tempore, morbus primum invadit, citiùs vel tar-

diùs Typhi naturam aſſumere. Igitur, etſi initio ſigna inflammationis ſint, ſanguinem mittere raró oportebit; quod eſſe verum a Pouteau confirmatur, qui, miſſionem ſanguinis, nihil niſi ſanguine repletis prodeſſe, et iteratam his quoque debilitatem augere, teſtatur; Quod ſi initio ſigna inflammationis violenta ſint, alvus ſoluta proderit, cùm corporis incitatione minutâ tùm inteſtinis evacuatis; et Duſauſſois ſe Supertartrite Potaſſæ multo cum bono, in hoc morbo uſum eſſe dicit. Interea cibo omni fortiore abſtineat æger, ſtimuloſque omnes cautè vitet. Inflammatio debilitati citò ceſſura, ne dejectionibus crebriùs utamur, admonet; contra periclitanti atque debilitato, et victum generoſum ac medicamina quæ corroborant, præbere oportet. Cinchona in aliis gangrænis tam utilis, in hâc ferè nihil valet. Pouteau eandem, variis modis multos annos fruſtra dedit; idem quoque teſtatur Duſauſſois,—Pouteau Camphoram maximè laudat, cujus multum et frequenter præcepit,

Acida multum profuiſſe dicuntur. Remedia autem quibus præcipue fidendum eſt, Opium et Vinum ſunt. Quamprimum igitur ſigna debilitatis ſe manifeſtarint, Vinum quò debilior æger, eò largius dandum eſt, Opium quoque, quod morbo incipienti fortaſſe noceat, nunc certè et ad ſomnum inducendum, et cruciatus ſublevandos utiliſſimum eſt.

Altera rationis pars, in externis atque localibus, quæ ulceribus adhibentur ipſis, conſiſtit. Quorum aliis alii medici uſi ſunt.

Nonnulli Chirurgi, ut partes Gangrænâ affectæ candenti ferramento penitus inurantur, ſuadent. Pouteau, qui hunc morbum, ex contagio, ulceribus ipſis, rectè admoto, ſæpiſſimè provenire putavit, partes affectas ferro candenti, vel oleo fervido delevit. Non tamen hoc remedio morbum eo ſuperari credidit, quod partes omninò deletæ eſſent, ſed quod ità actio nova,

et Gangrænæ adverſa, concitaretur. Quin et dolores leniendi et ſphaceli minuendi causâ, eâdem uſus eſt uſtione, et Ulceris etiam oras vicinaſque partes fulvas ad gangrænam ſpectantes inuri juſſit. Sed tam horrendum remedium utcunque laudatum, fortaſsè et interdum utile, pauci tolerabunt. Duſauſſois Pulverem Cinchonæ Oleo Terebinthinæ interdum etiam Muriate Ammoniæ addito, quæ cruſtam efficeret, et aëra externum præcluderet, ulceri adhibuit; quam cruſtam plerumque octavo vel nono die, partibus puris relictis, decidere dixit. Quæ ſive ex aqua ſive oleo aut emolliunt, aut relaxant, aut calefaciant, plurimum obeſſe; cataplaſma ex farina Tritici cerevisiique ſpumâ cum melle, plurimum prodeſſe compertum eſt. Acida vegetabilia, ut Acetum, Tileæ fructûs, ſuccus, et portiones ejus tenues, Murias Ammoniæ in aceto ſolutus, Alkohol Dilutum, et Tincturæ multæ ex hoc factæ, Lintea aquâ gelidâ madefacta, Plumbique Acetis, omnia a variis

medicis adhibita ſunt. Omnium tamen remediorum localium, atque externorum, quæ ſtimulant maxime æſtimantur, quorum præcipua ſunt; Oxidum Hydrargyri Rubrum non omninò acido privatum, Acidum Muriaticum, et haud rarò Nitricum. In Noſocomio Edinenſi Unguento Reſinoſo Oleo Terebinthinæ commiſto plerumque utuntur Chirurgi, quod remedium, ut et pus pravum in bonum mutetur et ut partes ſphacelo corruptæ decidant, haud dubiè efficit.

FINIS.

EX TYPOGRAPHEO ACADEMICO.